

Länsstyrelsen
Örebro län

Michael Andersson
Direkt: 019-19 35 60
michael.andersson@t.lst.se

SKÖTSELPLAN
2007-10-22

Dnr: 5112-02619-2004

Skötselplan för naturreservatet Älvskogen i Karlskoga kommun

Bilaga 4 till beslut om bildande av naturreservat

1. Syfte

Syftet med naturreservatet Älvslogen är att bevara biologisk mångfald, bevara och vårda värdefulla naturmiljöer.

I reservatet ska naturskogsartad älvnära barrskog av boreonemoral typ bevaras. Skyddsvärda arter knutna till skogstypen ska bevaras, t ex knärot, vedtrappmossa, brunpudrad nållav och tretåig hackspett. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i reservatet och besökare ska kunna se och uppleva området.

2. Områdesbeskrivning

2.1 Administrativa data

Objektnamn	Älvslogen
RegDOS-id	2002939
Skyddsform	Naturreservat
Län	Örebro
Kommun	Karlskoga
Församling	Karlskoga
Lägesbeskrivning	10 km NO Karlskoga centrum
Markägare:	Naturvårdsverket
Naturgeografisk region	Kuperad sydlig boreal
Ekonomiskt kartblad	10E7h
Markslag	Skogsmark 15,5 ha varav 14,3 ha produktiv skogsmark, 1,2 ha myrmark
Naturtyper	Barrskog med inslag av lövträd, klibbalsumpskog, kärr, bäck
Prioriterade bevarandevärden	Äldre boreal skog, grova träd, död ved, skyddsvärd flora, fauna och funga

2.2 Natur och vegetation

Större delen av området utgörs av barrdominerad äldre skog på frisk mark i kuperad terräng. Reservatet som helhet sluttar starkt mot Svartälvens strand. Trädslagsfördelningen i reservatet som helhet är gran 73 %, tall 22 %, björk 2,3 % och övrigt löv 0,05 %. Mängden död ved är stor och utgörs huvudsakligen av lågor av gran och asp i olika stadier av nedbrytning.

Några små delområden avviker från det nämnda förhärskande. I reservatets allra sydligaste del finns ett litet kärr- och sumpskogsparti, där en bäck passerar en terrängsvacka på sin väg ut i Svartälven. Kring sumpskogen finns ett yngre skogsbestånd dominerat av tall. Här finns också, strax norr om kärret ett mindre ungskogsbestånd av asp med underväxt av gran. På Udden avviker vegetationen från resten av området genom en högre andel lövträd och kulturgynnade gräs och örter.

Områdets natur och vegetation är noggrannare beskriven av Hellquist (2001).

2.3 Bevarandevärden

Biologiska bevarandevärden

Naturreseptatet Älvskogen har höga biologiska värden knutna till dels gamla barr- och lövträd, dels till död ved och dels till kontinuitet i trädskiktet. Hög luftfuktighet i skogen bidrar till förekomsten av skyddsvärda arter av svampar, lavar och mossor. Även bland fåglar och kärlväxter finns skyddsvärda arter som är knutna till naturskogsartad skog.

Kulturhistoriska bevarandevärden

På Udden i Svartälven finns en torplämning, RAÄ 211. Den består av en husgrund, jordkällare och en ladugårdsgrund. På Udden finns även en kolbotten. De kulturhistoriska bevarandevärdena är närmare dokumenterade av Hellquist (2001) samt i Riksantikvarieämbetets fornminnesregister.

Bevarandevärden för friluftslivet

Området är vid reservatsbildningen föga nyttjat av friluftslivet.

2.4 Motiv till skötselns inriktning

De äldre skogsbestånden ska ha fri utveckling. Det innebär att inga skogliga eller biotopvårdande åtgärder ska utföras. Naturliga processer ska verka och

skapa variation i trädens åldrar, dimensioner, död ved och trädslagsblandning etc. Därmed säkerställs förekomsten av gamla träd och död ved, vilket utgör livsmiljöer och förutsättningar för många idag hotade fåglar, mossor, lavar, svampar och insekter.

Skötselriktningen leder till en framtida dominans av gran i de äldsta delarna av skogen. Återväxten av lövträd är liten i blandskogar som lämnas till fri utveckling. Det beror på att störningar (brand, stormfällning, m m) idag inte förekommer i skogslandskapet i naturlig omfattning. Längs Svartälvens strand och i kärren förekommer störning i form av översvämning. Här kan därför klibbal m fl lövträdslag förväntas dominera även i framtiden. Viss röjning av gran i yngre lövbestånd kommer gynna lövträden i konkurrensen.

2.5 Källor

Bergman, S., 2005. Kulturmiljösynpunkter på bildande av naturreservatet Älvskogen, Karlskoga kommun. PM, Länsstyrelsen.

Hellquist, J., 2001. Älvskogen vid Kortfors – en naturvärdesinventering. Länsstyrelsen i Örebro län. Opublicerad inventeringsrapport.

Jansson, C., 2004. Värdeutlåtande Granbergsdal 2:7 i samband med bildande av naturreservatet Älvskogen. Svefa AB, Örebro. Opublicerad rapport.

Jansson, C., 2006. Kompletterande värdeutlåtande, Kortforstorp 1:6, Karlskoga. Svefa AB, Örebro. Opublicerad rapport.

Skogsstyrelsen, 1993. Nyckelbiotopsinventering 1993-02-16, skogskonsulent Peter Alverblad. Uppgifter ur databas.

3. Skötselområden med mål och åtgärder

Reservatet är indelat i tre skötselområden, med utgångspunkt från den skötsel som ska genomföras:

1. Skog
2. Kulturlämningar
3. Anordningar för besökare

3.1 Skötselområde 1: Skog, 15,5 hektar

Beskrivning

Större delen av området utgörs av barrdominerad skog på frisk mark i kuperad terräng. Området som helhet sluttar ned mot Svartälven. Ett mindre ungskogsbestånd av asp med underväxt av gran finns i reservatets södra del.

Mål

Barrdominerad naturskog med hög andel död ved. En artrik flora av lavar, mossor och svampar som hör hemma i denna skogstyp.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen boreonemoral naturskog är 15,5 hektar,
- minst 90 % av följande arter återfinns i reservatet: garnlav, liten spiklav, brunpudrad nållav, grynig blåslav, skuggblåslav, gammeldranslav, koralllav, skinnlav, stuplav, gytterlav, kvistspikar, vedtrappmossa, stor revmossa, vågig sidenmossa, västlig hakmossa, granticka, vedticka, knärot, spillkråka och tretåig hackspett.
- mängden död ved är minst 20 m³sk/hektar.

Skötselåtgärder

Som en engångsinsats: röjning av gran i det yngre aspbeståndet i reservatets södra del, för att gynna de unga lövträden i konkurrensen med granen. I övrigt inga skötselåtgärder.

3.2 Skötselområde 2: Kulturlämningar

Beskrivning

Torplämning på Udden i Svartälven bestående av en husgrund, jordkällare och ladugårdsgrund.

Mål

Grunderna ska vara synliga och den planerade stigen passera torpläget. Information om torpet och platsens kulturhistoria ska finnas med i informationsmaterial om reservatet.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- husgrunderna är synliga och oförstörda,
- stigen passerar torplämningen,
- platsens kulturhistoria är omnämnt i informationsmaterialet.

Skötselåtgärder

Husgrunderna hålls synliga och oförstörda genom att vedväxter röjs bort vid behov.

3.3 Anordningar för besökare

Beskrivning

En stig fram till reservatet finns markerad i terrängen. En informationstavla finns vid reservatsgränsen.

Mål

Besökare ska kunna ta sig fram till reservatet utan att störa närboende. De ska även få information om reservatets syfte, naturvärden, skötsel och föreskrifter.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- en uppmärkt och framkomlig vandringsled fram till reservatet,
- en informationstavla vid reservatsgränsen.

Skötselåtgärder

Leden markeras, röjs och underhålls. En informationstavla sätts upp och underhålls.

4. Övrigt

4.1 Anordningar vid jakt

Det är inte tillåtet att uppföra jakttorn i reservatet. Det är inte heller tillåtet att röja fram siktgator eller stödutfodra vilt. Markeringar i terrängen ska vara temporära och möjliga att avlägsna efter jakten. Transport av fäلت vilt måste ske med fordon som inte ger skador på mark och vegetation, t ex älgdragare eller fyrhjulmotorcykel.

4.2 Reservatsgränsmarkeringar

Reservatets gränsmarkeringar ska göras utifrån Lantmäteriets gränsutsättning och för övrigt i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar.

5. Uppföljning

5.1 Uppföljning av skötselåtgärder

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av genomförda skötselåtgärder sker i slutet på varje år, de år då åtgärder har genomförts. Den som Länsstyrelsen anlitat för en skötselåtgärd ansvarar för dokumentation av vad som genomförts och när det gjorts.

5.2 Uppföljning av bevarandemål

Ett program för uppföljning av reservatets bevarandemål ska utarbetas av Länsstyrelsen.

6. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Prioritet	Finansiering
Utmärkning av reservatsgränsen	2008	1	Reservatsanslag
Informationsskylt om reservatet	Senast 2010	1	Reservatsanslag
Röjning av gran i yngre aspbestånd	Senast 2010	1	Reservatsanslag
Anläggning av stig	Senast 2010	1	Reservatsanslag
Uppföljning av skötselåtgärder	Efter åtgärd	1	Reservatsanslag
Uppföljning av bevarandemål	Enligt program som upprättas av Länsstyrelsen	2	Reservatsanslag
Uppföljning av gränsmarkering	Var 6:e år	1	Reservatsanslag